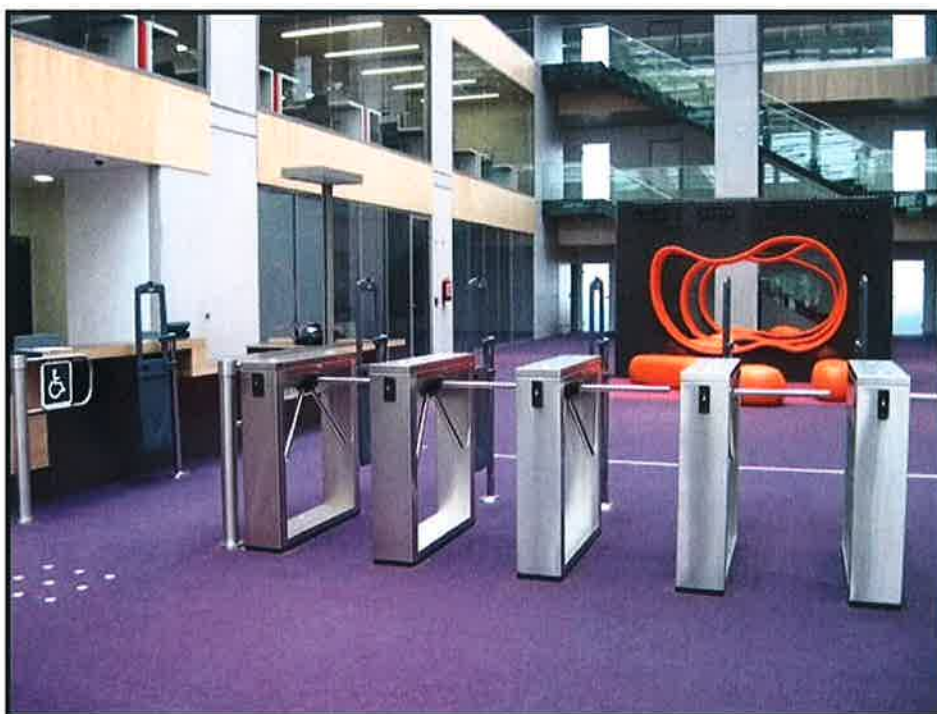

**SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM EGYETEMI
KÖNYVTÁRÁNAK
STRATÉGIAI TERVE
2015-2019**

Győr
2015-2016

Tartalomjegyzék

1.	Bevezetés	3
2.	A könyvtár története	3
3.	Helyzetkép, statisztikai adatok az elmúlt 4 évből 2012-2015	5
4.	A stratégiai terv készítésének folyamata	6
5.	Új szerep a XXI. században.....	6
6.	Környezetelemzések	8
6.1	PGTTJ-ANALÍZIS	8
6.2	SWOT-ELEMZÉS.....	11
7.	Jövőkép	13
8.	Küldetésnyilatkozat	13
9.	Alapvető célok.....	13
10.	Kulcsfontosságú területek fejlesztéséhez elvégzendő feladatok	15
11.	Összegzés, hosszú távú cél	19

1. Bevezetés

A Széchenyi István Egyetem Egyetemi Könyvtár (SZE EK) a régió egyik legjelentősebb, legmodernebb nyilvános felsőoktatási és információs központja. Tudásmegosztó tevékenységét elsősorban az egyetemen folyó oktató- és kutatómunka határozza meg, alkalmazkodva a legújabb gazdasági, társadalmi kihívásokhoz. Az EK olyan könyvtári rendszerként működik, ahol a tudásmenedzsment összekapcsolódik a legkorszerűbb hagyományos és a személyre szabott szolgáltatásokkal. Nyilvános tudástérként mindenki számára biztosítja a hozzáférést a 21. század követelményeinek megfelelő információkhoz. Mindezt folyamatosan bővülő dokumentumállományával, a használói igények minőségi kiszolgálásával, a könyvtárosok folyamatos szakmai továbbképzésével valósítja meg. Az EK szakmai munkáját tervszerűen, a munkaterv és a könyvtári minőségirányítás szempontjait (KKÉK) figyelembe véve végzi.

2015 őszén minisztériumi döntés született arról, hogy a Nyugat-magyarországi Egyetem két kara: a mosonmagyaróvári Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar és a győri Apáczai Csere János Kar 2016. január 1-től a Széchenyi István Egyetemhez csatlakozik. Az integráció új feladatként jelent meg az EK életében.

A stratégiai terv igazodik az egyetem jövőbeli oktatási, kutatási elképzeléseivel és a felsőoktatási stratégiához. Célunk egybecseng a Széchenyi István Egyetem avatójára megfogalmazott gondolatokkal:

"Az intézmény a valóságból fakadó válaszokat adjon a harmadik évezred kihívásaira"

2. A könyvtár története

A mai Széchenyi István Egyetem jogelődje 1968-ban kezdte meg működését Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola (KTMF) néven, akkor még Budapesten működő tanszékekkel. A Győrben lévő intézményrész 1974 őszén már új épületben kezdte meg a tanítást. A főiskola könyvtárát szintén ebben az évben, március 1-én nevezte ki az akkori igazgató önálló szervezeti egységnek a 338/1974. számú ügyiratban. A Győrbe áttelepülő egységek könyvtárai beolvadtak a főiskolai könyvtárba.

1983-ban a Művelődési Minisztérium Könyvtári Osztálya az országos feladatkörű szakkönyvtárak körébe sorolta a könyvtárat. Az 1986. évi XIII. sz. törvényerejű rendelet alapján a KTMF felvette Széchenyi István nevét.

2002. január 1-én új fejezet kezdődött az egyetem életében: évekig tartó törekvés eredményeként a Magyar Köztársaság Országgyűlésének döntése alapján főiskolánkból egyetem lett, így könyvtárunk egyetemi könyvtárrá vált. Ez újabb feladatokat rótt ránk, de lehetőségeket is nyújtott számunkra.

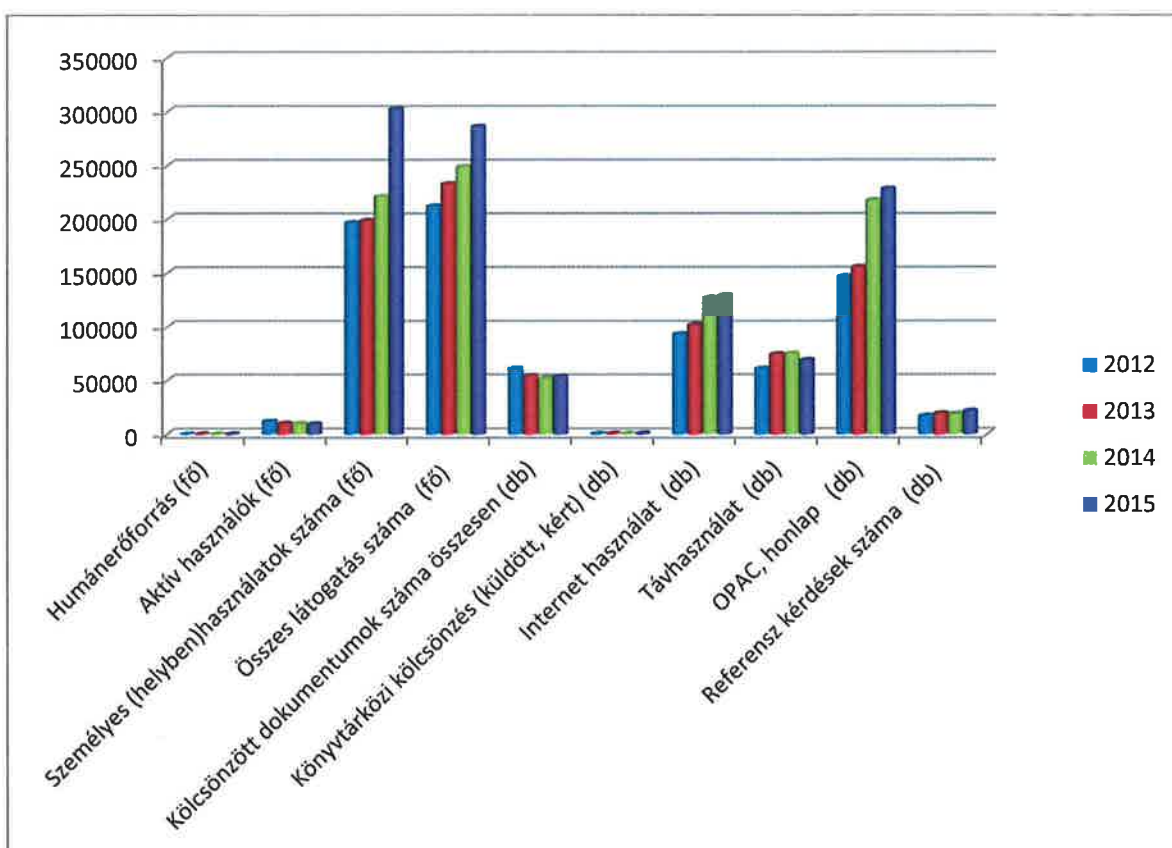
A Könyvtár életében a 2011-es év újabb nagy mérföldkő volt. a TIOP 1.3.1-07/1-2F-2008-0003 azonosítószámú projekt keretein belül megvalósuló komplex fejlesztések lehetővé tették egy új, modern, minden igényt kielégítő egyetemi könyvtár építését. Az építéssel párhuzamosan a

szolgáltatásokat a használók igényeihez és a kor követelményeihez igazítva folyamatosan fejlesztettük. Az új könyvtár 2011. március 1-jétől heti 54 órában fogadja a látogatókat. Az Egyetemi Könyvtár tudásközvetítő, tudásmegosztó tevékenysége a 2012-es évben alakult ki véglegesen. Az integráció következtében az Egyetemi Könyvtár egy három tagkönyvtárat is magába foglaló információs hálózat lett, melyben a Központi Könyvtár vezetésével kell kialakítani egy összehangolt, zökkenőmentes működést.

Az Egyetem oktatása és tudományos tevékenysége igényli leginkább a szakirodalmi információs háttérrel. A hallgatók képzése, új szakok és képzési formák megvalósításának egyik fontos feltétele a könyvtári háttér, amely egyrészt a dokumentumtermés folyamatos és visszamenőleges gyűjtését, feltárását, másrészt a technikai, informatikai háttérrel szolgáltatja. A modern, szép környezet megfelelő helyet biztosít az egyetem jövőbeli oktatási, kutatási elképzeléséhez.

3. Helyzetkép, statisztikai adatok az elmúlt 4 évből 2012-2015

	2012	2013	2014	2015
Humán erőforrás (fő)	18	18	17	13
Aktív használók (fő)	12205	10125	9881	9556
Személyes (helyben) használatok száma (fő)	196668	198564	221138	302800
Összes látogatás száma (fő)	212136	232800	248960	286260
Kölcsönzött dokumentumok száma összesen (db)	61693	54368	51709	53625
Könyvtárközi kölcsönzés (küldött, kért) (db)	438	538	548	687
Internet használat (db)	93200	101637	126677	128556
Távhasználat (db)	61135	74417	74998	69123
OPAC, honlap (db)	146789	155456	217646	228526
Referenz kérdések száma (db)	17101	19341	19101	21389

4. A stratégiai terv készítésének folyamata

A SzE Egyetemi Könyvtárban a minőségirányítás bevezetése 2008 februárjában kezdődött a TQM alapján. Megalakult a Minőségirányítási Tanács (MIT), elkészült a 2008-2012-ig szóló Stratégiai Terv, mely meghatározta a főbb fejlesztési irányokat és az elérni kívánt célokat. Az elmúlt években nagy változások zajlottak országosan és helyi szinten is. A helyi változások szükségessé tették a MIT tagjainak újraválasztását, az új stratégiai terv megalkotását. Előtérbe került célként, a Minősített Könyvtári cím megszerzése is. 2015-ben elkészítettük az Egyetemi Könyvtár Stratégiai Tervét a 2015-2019 időszakra, de a bevezetőben említett két új kar csatlakozása miatt új feladatokkal egészítettük ki azt. Újra definiáltuk jövőképünket és a megváltozott körülményeket leíró új PGTTJ és SWOT analízist készítettünk.

A stratégiai terv készítésénél figyelembe vettük:

- az Egyetemi Könyvtár korábban elkészült stratégiai terveit;
- a Széchenyi István Egyetem stratégiai tervét, és az Intézményfejlesztési Tervét;
- a könyvtárszakma hazai és nemzetközi trendjeit;
- a könyvtárhasználók körében végzett felméréseket.

5. Új szerep a XXI. században

Egy modern egyetemi könyvtár a hagyományos könyvtári funkciója mellett elektronikusan, számítógépen teszi elérhetővé a folyóiratokat, könyveket, szakdolgozatokat, doktori disszertációkat, és a muzeális dokumentumokat. Napjainkban a könyvtár már nem csak egy épület, polcokon tárolt könyvekkel, hanem egy óriási információs hálózat.

A hallgatók képzésének, továbbá új szakok és képzési formák megvalósításának, akkreditációjának egyik fontos feltétele a könyvtár, amely egyrészt a dokumentumtermés folyamatos és visszamenőleges gyűjtését, feltárását végzi másrészt a technikai, informatikai háttérrel szolgáltatója. A modern, szép környezet alkalmas konferenciák, továbbképzések és e-vizsgák lebonyolítására is.

A szolgáltatások fejlesztésére irányuló tevékenységünk folyamatos. A SZE Egyetemi Könyvtárban intenzív, minőségi szakmai munka folyik azért, hogy minél magasabb színvonalon tudjuk kiszolgálni a könyvtárhasználókat. Szellemi és emberi kapacitásainkkal igyekszünk megfelelni az Egyetem vezetésének, az oktatóknak, a munkatársaknak, a hallgatóknak, a külső olvasóknak és nem utolsósorban a szakmánknak.

A könyvtárosok feladata évszázadok óta, hogy felkutassák, összegyűjtsék a felhalmozott tudásanyagot, hozzáférhetővé tegyék a jelen használói számára és megőrizték azt a jövő generációinak. A hozzáférhetővé tétel és a megőrzés, illetve a kulturális kincs átörökítése a jövő számára mindig függ az adott társadalmi berendezkedéstől. Az infokommunikációs technika fejlődésével, az elektronikus tartalmak térhódításával a könyvtárosok hagyományos szerepe és eszköztára jelentősen bővül, miközben tevékenységük lényege a digitális korban ugyanaz marad:

gyűjteni, rendszerezni és hozzáférhetővé tenni a felhalmozott tudásanyagot és gondoskodni a megőrzésről a jövő nemzedéke számára. Mindezt azonban - az internet és a webtechnológiák elterjedésével - úgynevezett e-szolgáltatások formájában gyorsabban és pontosabban nyújtja, szélesítve a szolgáltatások körét a könyvtár falain túlra.

6. Környezetelemzések

6.1. PGTTJ-ANALÍZIS

A makrokörnyezet elemzésének egyik legismertebb módszere a PGTTJ –analízis. Az elemzés olyan befolyásolhatatlan keretfeltételeket jelent a szervezet számára, amelyhez akaratunktól függetlenül alkalmazkodni kell. A PGTTJ elemzés során az egymáshoz tartozó, egymással kölcsönhatásban lévő dolgok a Politika, a Gazdaság, a Társadalom, a Technológia és a Jog nemcsak egy adott szervezet és környezetét foglalja magába, hanem az egymáshoz kapcsolódó szervezeteket is. A PGTTJ analízis a szervezetre ható hosszú távú trendek felkutatását jelenti, amelynek vannak kedvező és kedvezőtlen hatásai a szervezetre, egy-egy szakmára nézve. Ezek vagy könnyebbé, vagy nehezebbé teszik működésünket.

Politika

A politika az élet minden területére kihat. Nagy hatással van a környezetre a kormányzati stabilitás, az EU-hoz való tartozás eredményei és hatásai. Az átjárható határok lehetővé tették az oktatási és kulturális kapcsolatok gazdagodását, mindez lehetőséget adott Magyarországnak versenyképességének erősítéséhez. Az elmúlt években felértékelődött az idegen nyelvű oktatás.

A demográfiai változások, a felsőoktatási intézmények átalakítása miatt a felsőoktatásban átrendeződések várhatók. Az integráció után az egységesítésre kell törekedni, az erőforrásokat nem lehet felszabdalni. Változik a felsőoktatás állami támogatása is: A szakpolitika a kutatóegyetemi státuszt támogatja kiemelkedően.

A könyvtárszakmai irányelvek (EU, IFLA, ALA) nagyban befolyásolják az információszoigálató feladatokat. Jelen helyzetben azt tapasztaljuk, hogy minisztériumi szinten a döntéshozó oldalról hiányzik a szakember, nincs országos könyvtári stratégia.

A könyvtár feladata ebben a helyzetben: a politikai sokszínűség jegyében biztosítani az információk szabad áramlását és felkészülni a többnyelvű képzés „könyvtári kiszolgálására”.

Gazdaság

A magyar GDP 2010 után kis mértékben, de folyamatosan nő, ezzel ellentétben a felsőoktatás és benne a könyvtárak költségvetése/támogatása nem emelkedik. A felsőoktatási könyvtárak helyzete nagyban függ a fenntartó intézmény finanszírozásától. A felsőoktatási intézmények finanszírozása normatíva alapú, de az állam szerepvállalása egyre csökken. A felsőoktatásban nagyon erős a kancellárok szerepe. A 2014-2020 fejlesztési időszak könyvtári pályázati forrásai beszűkültek, az NKA könyvtámogatási programjai nem érik el a kívánt eredményt.

A folyóiratok, könyvek, adatbázisok ára folyamatosan emelkedik. A forint árfolyamváltása komoly kockázati tényező az idegen nyelvű tudományos folyóiratok és adatbázisok esetében. Az elektronikus források elérhetőségének nemzeti programmá (EISZ) emelése nagy előrelépés. A közbeszerzés a könyvtárak állománygyarapítását negatívan befolyásolja, nincs tervszerű állománygyarapítás. A könyvpiacra egyre több cím jelenik meg, ugyanakkor az eladott darabszámok

csökkenő tendenciát mutatnak, ezt a szerzők, terjesztők a direkt marketing módszerével akarják ellensúlyozni.

A könyvtárosok anyagi megbecsülése folyamatosan romlik. Hosszú idő után újra nagy a fluktuáció a szakmában: folyamatosan csökken a könyvtárosok száma. A képző intézmények minimális létszámmal vagy egyáltalán nem tudják elindítani a könyvtáros képzést. A végzett szakemberek elhagyják a pályát és néha az országot, aki teheti, nyugdíjba megy.

Társadalom

Az elszegényedő társadalom tagjai (létbizonytalanság, előregedés) egyre jobban igénylik a térítésmentes szolgáltatásokat. A demográfiai változások a felsőoktatás változását is előidézik. A tömeges felsőoktatás eredménye az egyre felkészületlenebb diákok bekerülése a felsőoktatási intézményekbe. Ezt felismerve a munkaadók a diplomák értéke alapján válogatnak munkaerőt a piaci viszonyok függvényében. A fiatalok mobilak, sok az országot elhagyó pályakezdő diplomás. Csökken az értelmiségi lét anyagi, erkölcsi megbecsülése. Az információs társadalom legfőbb elvárása, hogy időtől, tértől függetlenül jusson el mindenkihez a primer információ. Új kapcsolatrendszerek alakulnak ki a virtuális közösségi térben. A könyvtáros szakma új kihívások előtt áll, folyamatosan fejlődő, megújuló információs szakemberekké kell válniuk. Szükségessé vált a könyvtárosok szakmai tudásának fejlesztése, új kompetenciák megszerzése.

Technológia

A technológia nagyon gyorsan fejlődik. Ma már országos a szélessávú internet használata. Elsősorban a fiatalok körében egyre jobban elterjedtek a mobilinternet szolgáltatások, amelyek hatására egyre többen használják az online szolgáltatásokat helytől függetlenül. Tért hódítanak az egyre olcsóbb okostelefonok, okos órák, táblagépek, amelyek olvasásra is alkalmasak.

A tudományos kiadók és adatbázis szolgáltatók is egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek tartalmaik mobileszközökön való megjelenésére.

Kurrens téma a magyar kulturális kincsek megőrzése, ezek digitalizálása. A fizetős tartalmak köre egyre kisebb lesz, egyre jobban elterjednek az Open Access folyóiratok, a repositóriumok, amelyek segítenek csökkenteni azt a hátrányt, amit a lassan megfizethetetlen folyóiratok és adatbázisok kényszerű nélkülözése jelent a könyvtárak számára.

A speciális tartalmak széleskörű elérésére a könyvtárakban konzorciumok szerveződtek (EISZ, MTMT)

Jog

Az elmúlt években számos alapvető törvényünk megváltozott. Új Alaptörvénye van Magyarországnak és módosultak a sarkalatos törvények is, pl.: a felsőoktatási törvény, a szerzői jogi törvény, a 1997. CXL. tv. (kulturális törvény), az akadémiai törvény, stb.

Mivel az évek folyamán változtak a könyvtári képzési szabályok és munkakörök is, szükséges a 150/1992. (XI. 20.) Kormányrendelet módosítása. A 3/1975. (VIII.17.) KM-PM együttes rendelet a

könyvtári állomány ellenőrzéséről és az állományból történő törlésről szóló szabályzat kiadásáról szóló rendelet módosítása is napirenden van.

Az 1997. CXL. törvény módosításának köszönhetően kiemelt szerepet kap a minőségbiztosítás, mivel a nyilvános könyvtár „szolgáltatásait a könyvtári minőségirányítás szempontjait figyelembe véve szervezi”. Ezt erősíti meg a 120/2014. (IV. 8.) Kormányrendelet is a nyilvános könyvtárak jegyzékének vezetéséről.

A 30/2014. (IV. 10.) EMMI rendelet a könyvtárak kiemelt feladatairól szól. Első olvasatra ez nagyon jól hangzik, úgy látszik, mintha helyzetbe hozná a könyvtárakat, megerősíti azokat. Ugyanakkor a rendelethez nem rendelnek semmiféle erőforrást, így a feladatok teljesítése sok esetben megoldhatatlan.

A közalkalmazotti törvény változásai egyelőre nem érintik a könyvtáros szakmát.

POLITIKA: • A Nemzetközi (IFLA, ALA) és az EU-s könyvtárszakmai irányelvek alkalmazása. • Az EU határainak megnyitásával az oktatás/kutatás /oktatástámogatás nemzetközivé és többnyelvűvé vált. • A hazai és EU-s pályázatok köre beszűkült a felsőoktatási könyvtárak számára. • A felsőoktatás autonómiája tovább csökken (konzisztórium). • Felsőszintű (minisztérium) döntéshozásból hiányzik a szakember, nincs könyvtári stratégia. • Nincs könyvtáros életpályamodell- sok a pályaelhagyó könyvtáros • Felsőoktatási intézménystruktúra átalakítása • További nagyarányú létszámleépítés várható	GAZDASÁG: • A felsőoktatás normatív támogatása nem nő, az állami szerepvállalás csökken, • egyéb forrásokból kell gazdálkodni (szponzorok, EU-s pályázatok) – nincs tervszerű gazdálkodás • A növekvő dokumentumárak és a devizaárfolyam változásai hatással vannak a szerzeményezésre. • A közbeszerzés megnehezíti a működést • A központosított beszerzés – a kancellár gazdasági felügyelete nehézkessé teszi a beszerzést (alírárs) • Elektronikus források szolgáltatásának nemzeti programmá tétele (EISZ) • A könyvtárosok anyagi, erkölcsi megbecsülésének hiánya maga után vonja a pályaelhagyást, külföldi munkavállalást. • A képző intézményekbe kevés a jelentkező- nem vonzó a könyvtáros szakma. • Beszűkült könyvpiac (NKA támogatás, saját terjesztés) • Egyetemi irányelvek követése: innováció, kutatás és fejlesztés támogatása
TÁRSADALOM: • A demográfiai változások miatt egyre kevesebb a hallgató • A felsőoktatásban csökken az államilag finanszírozott hallgatók létszáma • A társadalom elszegényedő tagjai miatt egyre nagyobb szükség van a térítésmentes szolgáltatások biztosítására. • A könyvtáraknak alkalmazkodni kell a változó információs igényekhez és olvasási szokásokhoz. • Az esélyegyenlőség és az akadálymentes környezet biztosítása • A közösségi oldalak jelentősége megnő. • Új PR eszközök megjelenése, alkalmazása. • A könyvtáros szakma folyamatos megújítása- az új feladatokhoz való alkalmazkodás	TECHNOLÓGIA: • Folyamatos fejlesztési igény (internet, géppark). • A piacon megjelenő új eszközökhöz (e-book, okos telefon, okos óra, stb.) való alkalmazkodás. • Elektronikus dokumentumok hozzáférési lehetőségének biztosítása, Wifi korlátlan használata. • Open Access jelentősége megnő. • Az új tartalmi szolgáltatások igényekhez való igazítása
JOG: Új Alaptörvény. Folyamatos jogszabály-módosítások, a jogharmonizáció megteremtése. A könyvtárszakma erősítése jogszabályokkal. Minőségbiztosítás a könyvtárszakmában.	

6.2. SWOT-ELEMZÉS

A SWOT elemzés segítségével számba vesszük a könyvtár erősségeit (Strengths), gyengeségeit (Weaknesses), lehetőségeit (Opportunities) és veszélyeit (Threats). A SWOT analízis a jelenlegi helyzetkép, a kiinduló állapot megismerésére szolgál. A helyzetkép irányt mutat a stratégiai terv készítéséhez, a célok meghatározásához. Ezen iránymutatás alapján kívánunk a továbbiakban dolgozni.

Belső környezet	
Erősségek ● Épület, infrastruktúra, nyitott szolgáltatásokat biztosító környezet (+++)* ● nívódíjas épület (akadálymentes, modern) ● jól megközelíthető ● kulturált tanulási környezet ● Állomány (+++)* ● tervszerű gyarapítás ● többnyelvű állomány ● sokszínűség és egyediség ● adatbázisok ● szakdolgozatok, e-szakdolgozatok, ● e-tananyagok ● külföldi folyóiratok ● szabványok, online elérhető szabványok ● jogi szakkönyvtári gyűjtemény ● hagyatéki könyvtárak (Kállay-, Winkler-gyűjtemény) ● biztonsági kapu, állományvédelem ● Humán erőforrás (++)* ● magasan képzett szakemberek ● új ismeretek befogadására nyitott munkatársak ● többféle nyelvismerettel rendelkező kollégák ● sokrétű feladatok folyamatos, zökkenőmentes ellátása ● a munkatársak között összetartás, kevés nézeteltérés, konstruktív légkör ● Szolgáltatások sokszínűsége (+)* ● nyugodt tanulási környezetet biztosítása, lépéstartás a növekvő igényekkel ● sajtófigyelés a felsővezetés részére ● naprakész honlap és Facebook-profil ● országos tartalomszolgáltatás (pl.: MATARKA, MTMT...) ● tanórák (adatbázis, könyvtárbemutató, kutatómódszertan) ● szakreferenci hálózat (kapcsolattartás az Egyetem oktatóival, kutatóival, munkatársaival) ● ingyenes, rugalmas, naprakész könyvtárközi kölcsönzés ● INFO-Share²⁴ Online Tájékoztató Szolgáltatás ● pontos és gyors raktári kiszolgálás ● szellemi tulajdon-védelmi információs pont ● Prospero Partner Pont-szolgáltatás	Gyengeségek ● Humán erőforrás (---)** ● Csökkenő létszám ● a korábban távozott és nyugdíjba vonuló kollégák státuszainak betöltése bizonytalan a létszámstop miatt ● az integráció során érkezett, új kollégákkal együtt is alacsonyabb a létszám, mint amennyire szükség lenne ● anyagi motiváció hiánya ● feladatokkal túlterhelt kollégák ● Szolgáltatások (--)** ● kevés saját rendezvény ● az informatikai hálózat nehézkes, bizonytalan működése befolyásolja a számítógépen történő munkát ● erősen leterhelt számítógépes hálózat és wifi ● csökkent a felhasználók által igénybe vehető fénymásológépek/nyomtatók száma ● Állománygyarapítás tervszerűsége (-)** ● a költségvetés bizonytalansága, hiánya ● közbeszerzéssel kell beszerezni a dokumentumokat, mely időben és anyagiakban sem kedvező ● a programokban, melyek a könyvtárak számára ajándék-könyveket biztosítanak nem a gyűjtőkörünknek és felhasználóink igényeinek megfelelő dokumentumokat kapjuk
Külső környezet	

<u>Lehetőségek</u> • Innováció (+++)** • elektronikus tartalmak tartós megőrzése, feltárása és hozzáférhetővé tétele • • Szolgáltatások (++)** • országos programokban való részvétel • saját rendezvények szervezése • Gazdasági (+)** • a fenntartóval való kapcsolat erősítése • új források bevonása pályázatokból, szponzoroktól • Partnerkapcsolat (+)** • a város könyvtáraival, iskoláival való kapcsolat erősítése • külső kommunikáció/médiakapcsolat erősítése • több saját szakmai rendezvény Integráció • szolgáltatások összehangolása, optimalizálása • átjárhatóság biztosítása a kari könyvtárak között • bővülő partnerkapcsolatok az új karok könyvtárainak köszönhetően • állománybővülés, állománygazdagodás a csatlakozott kari könyvtárak gyűjtőköreinek megfelelően	• Veszélyek (-)**** • költségvetési megszorítások és infláció • szakmai elismerés hiánya • stabilitás, hosszú távú tervezés hiánya működési és fenntartási feladatokra fordítható források folyamatos csökkenése • informatikai beszerzési stop • rugalmatlan közalkalmazotti bérezés, alulfinanszírozás • tervezett létszámleépítés a közalkalmazotti szférában • nincs országos könyvtári stratégia • Integráció • különböző integrált könyvtári rendszerek használata • gazdasági bizonytalanság • humán erőforráshiány

A kiterjesztett SWOT elemzés alapján a következőket állapítottuk meg a súlyozás módszerével:

*Az **erősségek** (adottságok) között:

- mindenképpen meg kell tartani (+++)
- közepes változtatásra van szükség (++)
- folyamatos fejlesztésre, továbbfejlesztésre van szükség (+)

A külső **lehetőség (esély) esetében:

- mindenképpen ki kell használni (+++)
- fejlesztenünk kell (++)
- foglalkoznunk kell vele, új lehetőségeket kell keresni (+)

***A belső **gyengeség** (adottság hiánya) esetében:

- mindenképpen elemeznünk kell és változtatni rajta (---)
- változtatnunk kell (--)
- foglalkoznunk kell vele (-)

**** A külső **veszély** esetében:

- *mindenképpen foglalkozni, változtatni kell (---)*
- *változtatnunk kell (--)*
- foglalkoznunk kell vele (-)

7. Jövőkép

Jövőképünk egy olyan térségi információs tudásközpont kialakítása, amely emberközpontú, értéknövelt szolgáltatásaival és az esélyegyenlőség biztosításával támogatja az Egyetem gazdasági és társadalmi igényekhez alkalmazkodó, versenyképes oktatását – tudományegyetemmé válását – és a magas szintű tudományos kutatómunkát, mindezt helyi, regionális, országos és nemzetközi szinten, a 21. század követelményeinek megfelelően.

8. Küldetésnyilatkozat

A Széchenyi István Egyetem Egyetemi Könyvtára az egyetemen folyó oktató, nevelő, tudományos, kutató, valamint tanulmányi és közművelődési munkát segítő szervezeti egység, amely az egyetem szakirodalmi információs központjaként működik.

A tudásalapú társadalom alapintézményeként mindenki számára biztosítja a hozzáférést a dokumentumokhoz és az információkhoz, segíti az egész életen át tartó tanulást, a művelődést. Könyvtárunk küldetését a folyamatosan bővülő dokumentumállományával, a használói igények minőségi kiszolgálásával, a könyvtárosok magas szintű szakmai felkészültségével valósítja meg.

9. Alapvető célok

9.1. Integráció megvalósítása

Az EMMI Felsőoktatásért Felelős Államtitkárságának döntése értelmében 2016. január 1-től a Széchenyi István Egyetemhez csatlakozott a Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kar (Győr) és a Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar (Mosonmagyaróvár). Az egyetemen hét kar és két intézet működik, közel 15 ezer a hallgatók száma. Az egységes könyvtári hálózat kialakításához korszerű, teljes körű szabályozás szükséges.

9.2. Információközvetítés

A könyvtár célja, hogy minden az egyetemen folyó oktatáshoz, kutatáshoz és közművelődési munkához szükséges dokumentumot, információt hozzáférhetővé tegyen a használók számára, figyelembe véve a többciklusú képzési szerkezetet (bachelor, master, PhD) és a nyilvános könyvtár feladatait. A könyvtár szolgáltatásait ezeknek megfelelően alakítja.

9.3. Szolgáltatások állományalakítása, állománygondozás, állományellenőrzés

Intézményünk a használók érdekeit figyelembe véve vezeti be új szolgáltatásait, és a meglévő szolgáltatások színvonalát is folyamatosan fejleszti. A hagyományos könyvtári szolgáltatások jelentős részét az épület falain kívül, elektronikus formában is elérhetővé teszi.

9.4. A könyvtár társadalmi szerepvállalása - „A könyvtár mint harmadik hely”

A SZE EK nyitott szolgáltató tudástér, mely mindenki által használható és megközelíthető. A használóközpontúság érdekében egy olyan nyílt, befogadó környezettel várja használóit, ahol a látogatók szívesen töltik idejüket.

9.5. Szabályozás, minőségmenedzsment

A könyvtár részt vesz a minőségbiztosítás folyamatában, melynek eszközeként az intézményben zajló munkát korszerűen, minden részletre kiterjedően szabályozza (új szabályzatok készítése, a régi szabályzatok felülvizsgálata, teljesítménymérések és – értékelések).

9.6. Külső és belső kommunikáció

Szükséges a marketing és PR tevékenység erősítése, a könyvtári hálózat szolgáltatásainak magas színvonalú és hatékony kommunikálása, valamint a partnerkapcsolatok folyamatos ápolása.

9.7. Használóképzés

A használók képzése (tantervi keretek közt, vagy külön) szakmailag felkészült, megfelelő kompetenciákkal rendelkező szakemberek által. A könyvtárhasználat népszerűsítése, az olvasáskultúra fejlesztése.

9.8. Humánerőforrás megteremtése

Szakmailag felkészült és elkötelezett munkatársak foglalkoztatása, kompetenciáik folyamatos fejlesztése. Gyakorlati hely biztosítása az informatikus könyvtáros szakon tanuló hallgatók számára.

10. Kulcsfontosságú területek fejlesztéséhez elvégzendő feladatok

10.1. Integráció megvalósítása*Cél: Az EMMI Felsőoktatásért Felelős Államtitkárságának döntése értelmében 2016. január 1-től a Széchenyi István Egyetemhez csatlakozott a Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kar (Győr) és a Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar (Mosonmagyaróvár). Az egyetemen hét kar és két intézet működik, közel 15 ezer a hallgatók száma. Az egységes könyvtári hálózat kialakításához korszerű, teljes körű szabályozás szükséges.*

Feladatok:

- az egységes működés biztosításához szükséges a hatályos jogszabályoknak megfelelően, a munkatársak által átláthatóan elkészíteni az intézményi szabályzatok rendszerét;
- egységes szolgáltatási rendszert kell kialakítani a könyvtári hálózat magas színvonalú működtetéséhez;
- az ehhez szükséges erőforrások megteremtése.

10.2. Információközvetítés

Cél: A könyvtár célja, hogy minden az egyetemen folyó oktatáshoz, kutatáshoz és közművelődési munkához szükséges dokumentumot, információt hozzáférhetővé tegyen a használók számára, figyelembe véve a többciklusú képzési szerkezetet (bachelor, master, PhD) és a nyilvános könyvtár feladatait. A könyvtár szolgáltatásait ezeknek megfelelően alakítja.

Feladatok:

- segítséget nyújtunk a kutatóknak a nyílt hozzáférés követelményeinek való megfeleléshez, elősegítjük az információ-megosztás kultúrájának elterjedését;
- részt veszünk a hazai tudományos tevékenység eredményeinek elektronikus formában történő hozzáférhetővé tételében, amely kiterjed a kutatás eredményeként születő közlemények, publikációk nyilvántartására, továbbá a nyílt és korlátozott hozzáférésű elektronikus és nyomtatott publikációk gyűjtésére, számbavételére, jogszerű megőrzésére és szolgáltatásának biztosítására.

10.3. Szolgáltatások állományalakítása, állománygondozás, állományellenőrzés

Cél: Intézményünk a használók érdekeit figyelembe véve vezeti be új szolgáltatásait, és a meglévő szolgáltatások színvonalát is folyamatosan fejleszti. A hagyományos könyvtári szolgáltatások jelentős részét az épület falain kívül, elektronikus formában is elérhetővé teszi.

Feladatok:

- gyűjtjük és hozzáférhetővé tesszük az egyetemen oktatott tudományterületek magyar és nemzetközi szakirodalmát, valamint a hazai és nemzetközi információs adatbázisok előfizetésével biztosítjuk a dokumentumszolgáltatás hatékonyságát és teljességét;
- elvégezzük a beszerzett könyvtári dokumentumok bibliográfiai számbavételét és tartalmi feltárását a HunTéka integrált könyvtári rendszerben. Az országos könyvtári hálózatba való bekapcsolódás érdekében állományunkat a MOKKA-ODR rendszer használatával, könyvtárközi kölcsönzés útján is elérhetővé tesszük;
- részt veszünk a magyar szakfolyóiratok tartalomjegyzékeit feltáró MATARKA adatbázisának építésében;
- repozitóriumunk kialakításával és üzemeltetésével biztosítjuk a tudományos információk elektronikus hozzáférhetőségét. Az adatokat OAI-PMH protokollon keresztül elérhetővé, arathatóvá tesszük;
- ellátjuk az Országos Dokumentumellátási Rendszer elektronikus szolgáltató feladatait;
- digitalizálva elérhetővé tesszük az állományunk egy részét (pl.: PhD-dolgozat, szakdolgozat, e-tananyag... stb.);
- Patlib-központunk segíti a szellemi tulajdonvédelmi tudatosság növelését az egyetemen, a városban és a régióban;
- a vállalati ügyfelek és magánszemélyek részére információbróker-szolgáltatásunk keretében is nyújtunk segítséget.

10.4. A könyvtár társadalmi szerepvállalása - „A könyvtár mint harmadik hely”

Cél: A SZE EK nyitott szolgáltató tudástér, mely mindenki által használható és megközelíthető. A használókörpontúság érdekében egy olyan nyílt, befogadó környezettel várja használóit, ahol a látogatók szívesen töltik idejüket.

Feladatok:

- a hátrányos helyzetű olvasók közül a csökkent látók könyvtárhasználatát érintőképernyőkkel, Braille-nyomtatóval és felolvasógép üzemeltetésével segítjük;
- támogatjuk az olvasóvá nevelést korosztálytól függetlenül:
 - kisgyermekeknek biztosítjuk a gyermekkuckó használatát;
 - óvodásoknak, általános iskolásoknak rendezvényeket szervezünk;
 - általános és középiskolásoknak könyvtárbemutató órákat tartunk;
- nyitott rendezvényeket szervezünk nemzetközi, országos, regionális szinten és az egyetem polgárai számára;
- a csoportos tanulás (team-munka) lehetőségét biztosítjuk;

- az iskolai közösségi szolgálati program keretében helyet és feladatot adunk a középiskolásoknak a törvényben meghatározott óraszám teljesítésére.

10.5. Szabályozás, minőségmenedzsment

Cél: A könyvtár részt vesz a minőségbiztosítás folyamatában, melynek eszközeként az intézményben zajló munkát korszerűen, minden részletre kiterjedően szabályozza (új szabályzatok készítése, a régi szabályzatok felülvizsgálata, teljesítménymérések és –értékelések).

Feladatok:

- a Könyvtári Közös Értékelési Keretrendszer alapján az adottságok és az eredmények számbavételével rendszeres önértékelést végzünk, javítást célzó intézkedéseket hozunk;
- kidolgozzuk saját teljesítménymutatóinkat, teljesítményméréseinket és ezek elemzési rendszerét;
- a feladatokat meghatározzuk, szabályozzuk és dokumentáljuk;
- rendszeres használói, partner és dolgozói elégedettségmérést végzünk, értékelés után megtesszük a megfelelő intézkedéseket a szolgáltatás színvonalának emelése érdekében.

10.6. Külső és belső kommunikáció

Cél: Szükséges a marketing és PR tevékenység erősítése, a könyvtári hálózat szolgáltatásainak magas színvonalú és hatékony kommunikálása, valamint a partnerkapcsolatok folyamatos ápolása.

Feladatok:

- a könyvtári szolgáltatások szélesebb körben való terjesztése érdekében hatékonyan, magas színvonalon, folyamatosan kommunikálunk, ami a könyvtár imázsának kialakítása és fenntartása miatt fontos;
- szolgáltatásainkat minden lehetséges eszközzel propagáljuk;
- nyitunk a város, a megye és a régió felé, folyamatosan ápoljuk a kapcsolatokat, részt veszünk városi, régiós és országos feladatok ellátásában;
- az eredményes belső kommunikáció érdekében havonta előre meghatározott időben munkatársi értekezletet tartunk;
- a partnerkapcsolatokat folyamatosan bővítjük;
- hatásos belső és külső kommunikációt folytatunk, amelyet a kommunikációs tervben rögzítünk;
- együttműködünk az Egyetem vezetésével;
- kapcsolatot tartunk fenn a magyarországi felsőoktatási és más funkciójú/típusú könyvtárakkal is.

10.7. Használóképzés

Cél: A használók képzése (tantervi keretek közt, vagy külön) szakmailag felkészült, megfelelő kompetenciákkal rendelkező szakemberek által. A könyvtárhasználat népszerűsítése, az olvasáskultúra fejlesztése.

Feladatok:

- kiemelt feladatnak tekintjük a használók formális és informális oktatását;
- a használóknak felkészítő programokat szervezünk;
- tantervi keretek közt vagy külön bejelentkezés alapján egyénileg és csoportosan könyvtárhasználati órákat és kutatómódszertant oktatunk;
- megismertetjük a könyvtárhasználókat az adatbázisokkal, a különböző információkeresési technikákkal;
- kompetencia-alapú képzésekkel, a digitális írástudás széles körű oktatásával támogatjuk az egész életen át tartó tanulás folyamatát.

10.8. Humánerőforrás megteremtése

Cél: Szakmailag felkészült és elkötelezett munkatársak foglalkoztatása, kompetenciáik folyamatos fejlesztése. Gyakorlati hely biztosítása az informatikus könyvtáros szakon tanuló hallgatók számára.

Feladatok:

- a tervszerű magas színvonalú szakmai munka megköveteli, hogy a könyvtár támogassa a munkatársak szakmai képzését, kompetenciafejlesztését (szakmai képzés, nyelvi képzés, számítógépes képzés);
- olyan munkatársak alkalmazása, akik megfelelnek a szakmai elvárásoknak és az új kihívásoknak;
- nagy hangsúlyt fektetünk a jó munkahelyi légkör megteremtésére, egymás munkájának tiszteletére és elismerésére. Ennek érdekében erősítjük a team-munkát;
- igyekszünk mindenkinek a szakmai tudása és végzettsége szerint megtalálni a feladatot, „megfelelő ember a megfelelő helyen”;
- gyakorlólékhelyként részt veszünk a könyvtárosképző intézmények oktatási tevékenységében;
- részt veszünk könyvtárszakmai továbbképzéseken;
- részt veszünk a tehetséggondozás és felzárkóztatás céljainak megvalósításában.

11. Összegzés, hosszú távú cél

Hosszú távú stratégiai célunk az egységes, minőségi könyvtári hálózat kialakítása annak érdekében, hogy az egyetem és a vele kapcsolatban lévő piaci partnerek kutatástámogatását, oktatástámogatását a tartalomszolgáltatással, az egyetemi repozitórium építésével teljes körűen biztosítani tudjuk. A célok elérése érdekében a szervezetfejlesztés keretében újragondoljuk a könyvtári erőforrások felhasználását, amelyről a munkatársakat folyamatosan tájékoztatjuk. A közös cél eléréséhez a PDCA-ciklust alkalmazzuk, tevékenységünket folyamatosan nyomon követjük, értékeljük, és megteesszük a szükséges módosításokat a stratégiai terv megvalósítása érdekében.

A munkatársak között jó a munkakapcsolat, mely a csapatmunka eredménye, ez motiválja a kollégákat, erősíti elkötelezettségüket. Használóink elégedettek a szolgáltatásainkkal.

A stratégiai terv megvalósítását az egyetemi költségvetési támogatás és pályázati források biztosítják.

A felvázolt stratégiai terv eredményeként világossá válik, hogy az elkövetkező években a legfontosabb feladatunk egy olyan minősített könyvtárrá válni, mely az egyetemen folytatott oktatás, kutatás támogatása mellett a közösség kapujaként közel hozza egymáshoz az embereket.

Záradék: A Stratégiai Tervet az Egyetemi Könyvtár munkatársai 2016. június 1-én elfogadták és jóváhagyták.

Győr, 2016. június 1.

Figula Anikó
Egyetemi Könyvtár igazgató

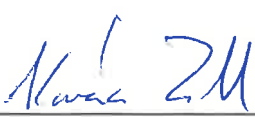
Tóth Csilla
MIT elnöke

Záradék: A Stratégiai Tervet az Egyetem Szenátusa 2016. június 27. ülésén elfogadta és jóváhagyta.

Dr. Földesi Péter
Rektor

Dr. Filep Bálint
Kancellár